

## **ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 61 din 30 iunie 2023**

### **privind instituirea unei scheme de ajutor de stat în sectorul creșterii animalelor**

Începând cu anul 2015 și până în 30 iunie 2023, prin Hotărârea Guvernului nr. 1.179/2014 privind instituirea unei scheme de ajutor de stat în sectorul creșterii animalelor, cu modificările și completările ulterioare, statul român a acordat ajutoare de stat în sectorul creșterii animalelor, pentru acoperirea costurilor administrative aferente întocmirii și menținerii registrului genealogic, precum și costurilor aferente testelor pentru determinarea calității genetice sau a randamentului genetic al șeptelului. Ajutoarele au fost furnizate sub formă de servicii subvenționate întreprinderilor individuale și familiale, persoanelor fizice autorizate, persoanelor fizice care dețin atestat de producător, după caz, precum și persoanelor juridice care își desfășoară activitatea în domeniul creșterii animalelor.

Odată cu începerea noii politici agricole comune pentru anii 2023-2027, reglementările cu privire la ajutoarele de stat s-au modificat, statul român optând pentru instituirea schemei de ajutor de stat în sectorul creșterii animalelor în baza prevederilor secțiunii 1.3.3 - Ajutoare pentru sectorul creșterii animalelor din Orientările Uniunii Europene privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale, publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, C 485 din 22.12.2022, coroborat cu necesitatea continuării schemei și după data de 1 iulie 2023, ce impune aprobarea schemei de ajutor de stat în sectorul creșterii animalelor prin ordonanță de urgență.

Având în vedere faptul că activitatea de creștere a animalelor din speciile bovină, porcină, ovină, caprină și ecvină ocupă un loc strategic din punctul de vedere al asigurării securității alimentare a populației, fiind o activitate agricolă cu impact major economic și social în dezvoltarea unei țări, reprezentând o sursă de venit, uneori chiar singura sursă de venit pentru populația rurală, și totodată făcând parte din patrimoniul cultural al acesteia, una din modalitățile de a promova creșterea animalelor din aceste specii este încurajarea exploatării animalelor de reproducție de rasă pură și a porcilor de reproducție hibridi.

Întrucât promovarea și sprijinirea acestei activități constituie o pârghie pentru creșterea viabilității fermelor prin stabilizarea veniturilor fermierilor și eliminarea discrepanțelor și disparităților între categorii de ferme, sectoare agricole și teritorii, dar și pentru asigurarea menținerii producției agricole concomitent cu îmbunătățirea performanțelor economice și creșterea veniturilor pentru fermele mici/medii/de familie,

luând în considerare că formele asociative care au responsabilitatea aplicării normelor Uniunii Europene în domeniul producerii animalelor de reproducție cu anumite caracteristici genetice pot juca un rol important în rezolvarea problemelor de management cu care se confruntă crescătorii de animale și în construirea de mijloace de creștere a venitului acestora,

având în vedere că prin selecție și reproducție dirijată s-au realizat progrese semnificative în ceea ce privește productivitatea animalelor de fermă și calitatea produselor obținute de la acestea, astfel determinând reducerea costurilor de producție și satisfacerea cerințelor consumatorilor, aplicarea acestor tehnici reprezintă una dintre soluțiile de răspuns la preocupările societății și de realizare a obiectivelor de creștere durabilă a animalelor în ceea ce privește utilizarea mai eficientă a resurselor și îmbunătățirea rezilienței și robusteții animalelor. De asemenea, sprijinirea gestionării resurselor genetice ale raselor aflate pe cale de dispariție constituie o prioritate, acestea fiind considerate

rezervor de gene care ar putea contribui la realizarea obiectivelor legate de biodiversitate, bunăstarea animalelor și de sustenabilitate a producției.

Luând în considerare faptul că ameliorarea este o acțiune realizată pe perioade lungi de timp, care susține și cuantifică progresul genetic care se cumulează pe parcursul mai multor generații de animale, rezultă necesitatea derulării acestui proces fără întreruperi.

Ținând seama că fermierul este obligat să investească în ameliorare pentru a se menține în competiție cu ceilalți fermieri, dar și faptul că acesta nu este beneficiarul real al investiției, participarea financiară a statului la această investiție, prin care promovează producția animală și în acest fel asigură siguranța alimentară a populației, este justificată.

Ținând cont de faptul că asociațiile de crescători care întocmesc și implementează programe de ameliorare au încheiat în luna decembrie 2022 contracte de prestări servicii cu crescătorii de animale pentru întreg anul 2023, programe în care s-a prevăzut finanțarea prin ajutor de stat a maximum 100% din costurile administrative aferente întocmirii și menținerii registrului genealogic și 70% din costurile aferente testelor pentru determinarea calității genetice sau a randamentului genetic al șeptelului, întreruperea acordării ajutorului de stat ar genera litigii între prestatorii de servicii de ameliorare și crescătorii de animale, existând riscul real de a nu se mai continua programele de ameliorare aprobate de autoritatea competentă în domeniu, respectiv Agenția Națională pentru Zootehnie „Prof. Dr. G.K. Constantinescu“.

Întrucât întreruperea desfășurării programelor de ameliorare ar avea efecte negative asupra performanțelor efectivelor de animale, ceea ce ar determina pe termen scurt, mediu și lung scăderea cantității de produse alimentare disponibile în piață, cu efecte asupra securității alimentare a populației,

luând în considerare contextul evidențiat mai sus, este necesar a se institui, în continuare, o schemă de ajutor de stat care să susțină activitatea de ameliorare a animalelor, având în vedere că producțiile obținute de la rasele ameliorate asigură materia primă pentru industria alimentară și siguranța alimentară a populației.

Ținând seama de contextul în care, în lipsa adoptării unor măsuri urgente, s-ar putea înregistra o scădere a efectivelor de animale din rase ameliorate, având drept rezultat perturbări în ceea ce privește aprovizionarea cu materii prime și produse,

luând în considerare că elementele situației de criză actuale, precum și contextul internațional conturează o situație excepțională în sectorul creșterii animalelor, se impune luarea unor măsuri urgente prin această schemă de ajutor de stat.

Având în vedere faptul că în cazul neadoptării măsurilor propuse în regim de urgență crescătorii de animale vor fi nevoiți să renunțe la programele de ameliorare, vor pierde nivelul de competitivitate economică și nu vor putea menține efectivul de animale care să asigure securitatea alimentară,

se impune ca statul să ia urgent măsuri de natura ajutorului de stat, în conformitate cu prevederile Orientărilor Uniunii Europene privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale, pentru a atenua repercusiunile negative ce s-ar înregistra pe piața produselor alimentare și pentru a asigura menținerea activităților economice și a locurilor de muncă în sectorul zootehnic.

În temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

## Capitolul I

### Dispoziții generale

#### Articolul 1

(1) Scopul prezentei ordonanțe de urgență îl reprezintă instituirea unei scheme de ajutor de stat în sectorul creșterii animalelor, denumită în continuare schemă, având ca obiectiv acoperirea costurilor administrative aferente întocmirii și menținerii registrului genealogic, precum și costurilor aferente testelor pentru determinarea calității genetice sau a randamentului genetic al șeptelului, cu excepția controalelor efectuate de proprietarul șeptelului sau a controalelor de rutină cu privire la calitatea laptelui.

(2) Schema prevăzută la alin. (1) respectă prevederile secțiunii 1.3.3 - Ajutoare pentru sectorul creșterii animalelor din Orientările Uniunii Europene privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, C 485 din 22.12.2022, denumite în continuare Orientările UE.

(3) Prezenta schemă se notifică la Comisia Europeană în temeiul art. 108 alin (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

#### Articolul 2

În sensul prezentei ordonanțe de urgență, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) întreprindere - în baza art. 1 din anexa I la Regulamentul (UE) 2022/2.472 al Comisiei din 14 decembrie 2022 de declarare a anumitor categorii de ajutoare în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, se consideră orice entitate care desfășoară o activitate economică, indiferent de forma sa juridică;

b) IMM-uri sau microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii - întreprinderi care îndeplinesc criteriile prevăzute în anexa I la Regulamentul (UE) 2022/2.472 al Comisiei;

c) întreprindere aflată în dificultate - o întreprindere care îndeplinește criteriile stabilite în secțiunea 2.2 din Comunicarea Comisiei - Orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate (2014/C249/01), respectiv care se află în cel puțin una dintre situațiile următoare:

(i) în cazul unei societăți cu răspundere limitată, atunci când mai mult de jumătate din capitalul social subscris a dispărut din cauza pierderilor acumulate. Această situație survine atunci când deducerea pierderilor acumulate din rezerve și din toate celelalte elemente considerate în general ca făcând parte din fondurile proprii ale societății conduce la un quantum cumulat negativ care depășește jumătate din capitalul social subscris;

(ii) în cazul unei societăți reglementate de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru datoriile societății, atunci când mai mult de jumătate din capitalul propriu, astfel cum reiese din contabilitatea societății, a dispărut din cauza pierderilor acumulate;

(iii) atunci când întreprinderea face obiectul unei proceduri colective de insolvență sau îndeplinește criteriile prevăzute de Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare;

(iv) în cazul unei întreprinderi care nu este o IMM, atunci când, în ultimii doi ani:

– raportul datoriei/capitaluri proprii al întreprinderii a fost mai mare de 7,5; și

– capacitatea de acoperire a dobânzilor calculată pe baza EBITDA a fost sub 1,0;

d) parte terță - un operator căruia societățile de ameliorare sau exploatațiile de ameliorare îi pot încredința activitățile legate de gestionarea programelor lor de ameliorare, inclusiv testarea performanțelor și evaluarea genetică, cu condiția îndeplinirii cerințelor prevăzute la art. 8 alin. (4) din Regulamentul (UE) 2016/1.012 al Parlamentului European și al Consiliului privind condițiile zootehnice și genealogice aplicabile ameliorării animalelor de reproducție de rasă pură, a porcilor de reproducție hibridi și a materialului germinativ provenit de la acestea, comerțului cu acestea și introducerii lor în Uniune și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 652/2014 și a Directivelor 89/608/CEE și 90/425/CEE ale Consiliului, precum și de abrogare a anumitor acte în sectorul ameliorării animalelor - Regulamentul privind ameliorarea animalelor;

e) registru genealogic - conform art. 2 pct. 12 din Regulamentul (UE) 2016/1.012 al Parlamentului European și al Consiliului:

(i) orice registru genealogic pentru animale din speciile bovină, ovină, caprină sau ecvină, orice arhivă sau suport de date care este condus de o societate de ameliorare și este alcătuit dintr-o secțiune principală și, dacă societatea de ameliorare decide acest lucru, dintr-una sau mai multe secțiuni suplimentare pentru animale din aceeași specie care nu sunt eligibile pentru a fi înscrise în secțiunea principală;

(ii) după caz, orice registru de acest fel ținut de un organism de ameliorare;

f) schemă de ajutoare - orice act pe baza căruia, fără să mai fie nevoie de măsuri de punere în aplicare suplimentare, pot fi acordate ajutoare individuale întreprinderilor definite în cadrul actului în mod general și abstract, precum și orice act pe baza căruia pot fi acordate ajutoare care nu sunt legate de un proiect specific uneia sau mai multor întreprinderi, pentru o perioadă nedefinită de timp și pentru o valoare nedefinită.

### Articolul 3

Ajutoarele prevăzute la art. 1 alin. (1) sunt furnizate sub formă de servicii subvenționate microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și mijlocii, astfel cum sunt definite la art. 2 lit. a) și b), respectiv întreprinderilor individuale și familiale, persoanelor fizice autorizate, persoanelor fizice care dețin atestat de producător, după caz, precum și persoanelor juridice care își desfășoară activitatea în domeniul producției de produse agricole.

### Articolul 4

Prevederile prezentei ordonanțe de urgență nu se aplică microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și mijlocii care se află în una dintre următoarele situații:

a) fac obiectul unui decizii de recuperare a unui ajutor de stat, dacă această decizie de recuperare nu a fost deja executată, potrivit prevederilor Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare;

b) sunt considerate întreprinderi aflate în dificultate financiară, astfel cum sunt definite la art. 2 lit. c).

### Articolul 5

Ajutorul de stat se acordă pentru rasele de animale din speciile taurine, bubaline, ovine, caprine, porcine și ecvine.

## Capitolul II

Criteria de eligibilitate, intensitatea ajutorului de stat și valoarea ajutorului

## Articolul 6

Solicitanții ajutorului de stat sunt asociații sau organizații de crescători de animale care prestează serviciile prevăzute la art. 1 alin. (1) și care îndeplinesc următoarele condiții:

- a) sunt persoane juridice conform legislației în vigoare;
- b) desfășoară activități în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2016/1.012 al Parlamentului European și al Consiliului și sunt recunoscute/acreditate/autorizate de către Agenția Națională pentru Zootehnie „Prof.dr. G.K. Constantinescu”, denumită în continuare ANZ, pentru activitățile desfășurate;
- c) efectuează serviciile prevăzute la secțiunea 1.3.3 pct. 454 lit. a) și b) din Orientările UE;
- d) realizează parametrii tehnici ai programului/programelor de ameliorare aprobate pentru care se solicită sprijinul financiar.

## Articolul 7

(1) Intensitatea ajutorului de stat, conform secțiunii 1.3.3 pct. 455 și 456 din Orientările UE, pentru efectuarea serviciilor prevăzute la art. 1 alin. (1), este:

- a) de până la 100% din costurile administrative aferente întocmirii și menținerii registrelor genealogice;
- b) de până la 70% din costurile aferente testelor efectuate de terți sau în numele unor terți pentru determinarea calității genetice sau a randamentului genetic al șeptelului, cu excepția controalelor efectuate de proprietarul șeptelului și a controalelor de rutină cu privire la calitatea laptelui.

(2) Cheltuielile eligibile pentru acordarea ajutorului de stat în cazul serviciilor prevăzute la alin. (1) lit. a) și la pct. 454 lit. a) din Orientările UE sunt condiționate de realizarea următoarelor activități:

- a) colectarea și gestionarea datelor privind animalele, respectiv originea animalului, data nașterii, data inseminării, data ieșirii din efectiv și cauza acesteia, evaluarea animalelor de către expert, actualizarea și prelucrarea datelor necesare pentru întocmirea și menținerea registrelor genealogice;
- b) activitățile administrative care au legătură cu înregistrarea datelor relevante privind animalele în registrele genealogice;
- c) actualizarea software-urilor pentru gestionarea datelor în registrele genealogice;
- d) publicarea informațiilor cu privire la registrele genealogice și a datelor din registrele genealogice;
- e) alte activități conexe întocmirii și menținerii registrului genealogic, conform prevederilor secțiunii 1.3.3 - Ajutoare pentru sectorul creșterii animalelor din Orientările UE.

(3) Cheltuielile eligibile pentru acordarea ajutorului de stat în cazul serviciilor prevăzute la alin. (1) lit. b) și la pct. 454 lit. b) din Orientările UE sunt condiționate de realizarea următoarelor activități:

- a) efectuarea testelor sau a controalelor;
- b) activități conexe colectării și evaluării datelor obținute din testele și controalele respective care vizează evaluarea genetică a animalelor pentru punerea în aplicare a unor tehnici avansate de reproducere și pentru menținerea diversității genetice sau activități conexe colectării și evaluării datelor obținute din testele și controalele respective în ceea ce privește îmbunătățirea stării de sănătate a animalelor și a nivelului de protecție a mediului;
- c) alte activități conexe serviciilor de determinare a calității genetice sau a randamentului genetic al șeptelului, conform prevederilor secțiunii 1.3.3 - Ajutoare pentru sectorul creșterii animalelor din Orientările UE.

(4) Taxa pe valoare adăugată, denumită în continuare TVA, facturată de prestatorii de servicii către beneficiarii ajutorului de stat, aferentă cheltuielilor prevăzute la alin. (2) și (3), este eligibilă în cazul în care este nedeductibilă, potrivit Legii nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, la

beneficiari. În acest sens, beneficiarii trebuie să transmită prestatorilor de servicii care sunt înregistrați în scopuri de TVA o declarație pe propria răspundere din care să rezulte dacă beneficiază sau nu de dreptul de deducere a TVA.

(5) Valoarea ajutorului de stat, acordat pe cap de animal/an, pentru cheltuielile eligibile prevăzute la alin. (2) este de maximum:

a) 60 de lei pentru rasele de animale din speciile taurine, bubaline și ecvine;

b) 35 de lei pentru rasele de animale din speciile ovine, caprine;

c) 100 de lei pentru porcine.

(6) Valoarea ajutorului de stat acordat pe cap de animal/an pentru cheltuielile eligibile prevăzute la alin. (3) este de maximum:

a) 140 de lei, în cazul testării performanțelor producției de lapte, și 60 de lei, în cazul testării performanțelor producției de carne, pentru rasele de animale din speciile taurine și bubaline;

b) 35 de lei, în cazul testării performanțelor producției de lapte și în cazul testării performanțelor producției de carne, 30 de lei, în cazul testării performanțelor producției de lână, pentru rasele cu lână fină, și 36 de lei, în cazul testării performanțelor producției de pielicele, pentru rasele de animale din speciile ovine și caprine.

### Capitolul III

#### Modalitatea de acordare a ajutorului de stat

#### Articolul 8

(1) Cererile inițiale anuale de solicitare a ajutoarelor de stat completate de către solicitanți, avizate de către ANZ, se depun în perioada 1-15 decembrie a anului precedent celui pentru care se solicită ajutorul de stat la centrele județene ale Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, denumită în continuare APIA, respectiv al municipiului București, pe raza cărora/căruia se află sediul social al solicitantului.

(2) Cererea inițială anuală de solicitare a ajutoarelor de stat pentru efectuarea serviciilor de întocmire și menținere a registrului genealogic al rasei, completată de către solicitanții prestatori ai serviciilor prevăzute la art. 7 alin. (1) lit. a), al cărei model este prevăzut în anexa nr. 1, este însoțită de următoarele documente:

a) dovada că solicitantul este persoană juridică, conform legislației în vigoare;

b) acreditarea solicitantului pentru efectuarea serviciului de întocmire și menținere a registrului genealogic al rasei pentru care solicită ajutorul de stat sau recunoașterea ca societate de ameliorare a solicitantului în scopul desfășurării unui program de ameliorare cu animale de reproducție de rasă pură înscrise în registrul genealogic condus sau înființat de aceasta și decizia de aprobare a programului/programelor de ameliorare derulate la rasa/rasele pentru care solicită ajutorul de stat, eliberată de ANZ;

c) lista microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și mijlocii beneficiare ale serviciilor prevăzute la art. 7 alin. (1) lit. a), avizată de ANZ, care va cuprinde: denumirea întreprinderii, adresa, CUI/CIF/CNP, după caz, codul CAEN, numărul unic de identificare a întreprinderii la APIA, numărul contractului de prestări de servicii încheiat între prestator și beneficiar, rasa și numărul de animale care fac obiectul serviciilor, numărul de angajați și cifra de afaceri, iar în cazul întreprinderilor noi, se va menționa „întreprindere nou-înființată“;

d) copia contractului între deținătorul registrului genealogic și prestatorul serviciului de determinare a calității genetice a raselor de animale, respectiv partea terță desemnată în programul de ameliorare

aprobat, în cazul în care acesta este altul decât deținătorul registrului genealogic, din care să rezulte contribuția părților la realizarea obiectivelor programului de ameliorare;

e) lista activităților, inclusiv lucrările și tarifele acestora, prevăzute la art. 7 alin. (2), pentru anul de aplicare, avizată de ANZ;

f) copia atestatului de producător, în cazul beneficiarilor persoane fizice;

g) declarația pe propria răspundere prevăzută la art. 7 alin. (4).

(3) Cererea inițială anuală de solicitare a ajutoarelor de stat pentru efectuarea serviciilor de determinare a calității genetice a raselor de animale, completată de către solicitanții prestatori ai serviciilor prevăzute la art. 7 alin. (1) lit. b), al cărei model este prevăzut în anexa nr. 2, este însoțită de următoarele documente:

a) dovada că solicitantul este persoană juridică, conform legislației în vigoare;

b) acreditarea solicitantului pentru prestarea serviciilor de determinare a calității genetice a raselor de animale sau autorizarea ca parte terță pentru efectuarea testării performanțelor, eliberată de ANZ;

c) lista microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și mijlocii beneficiare ale serviciilor prevăzute la art. 7 alin. (1) lit. b), avizată de ANZ, care va cuprinde: denumirea întreprinderii, adresa, CUI/CIF/CNP, după caz, codul CAEN, numărul unic de identificare a întreprinderii la APIA, numărul contractului de prestări servicii încheiat între prestator și beneficiar, rasa și numărul de animale care fac obiectul serviciilor, numărul de angajați și cifra de afaceri, iar în cazul întreprinderilor noi, se va menționa „întreprindere nou-înființată“;

d) copia contractului între deținătorul registrului genealogic și prestatorul serviciului de determinare a calității genetice a raselor de animale, respectiv partea terță desemnată în programul de ameliorare aprobat sau adeverință eliberată de ANZ, în cazul în care acesta este altul decât deținătorul registrului genealogic, din care să rezulte contribuția părților la realizarea obiectivelor programului de ameliorare;

e) lista activităților, inclusiv lucrările și tarifele acestora, prevăzute la art. 7 alin. (3), pentru anul de aplicare, avizată de ANZ;

f) copia atestatului de producător, în cazul beneficiarilor persoane fizice;

g) declarația pe propria răspundere prevăzută la art. 7 alin. (4).

(4) Pentru a beneficia de ajutorul de stat prevăzut la art. 1 alin. (1), solicitanții trebuie să încheie cu beneficiarii, așa cum sunt prevăzuți la art. 3, cărora le prestează serviciile prevăzute la art. 7 alin. (1), contracte care să cuprindă specia, rasa și numărul de animale, serviciile prestate și tariful acestora, ce se păstrează de către solicitant și sunt puse la dispoziția persoanelor din cadrul ANZ care efectuează inspecția în zootehnie, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1.188/2014 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Zootehnie „Prof. dr. G. K. Constantinescu“, cu modificările și completările ulterioare.

(5) În cazul în care până în luna septembrie inclusiv a fiecărui an numărul de animale ale beneficiarului care fac obiectul serviciilor se reduce cu mai mult de 10% față de numărul de animale înscris în lista atașată cererii inițiale, solicitantul ajutorului de stat depune un formular de rectificare a efectivelor de animale, împreună cu cererea de plată aferentă trimestrului III sau, după caz, aferentă lunii septembrie.

(6) Formularul de rectificare prevăzut la alin. (5), pus la dispoziție de centrele județene ale APIA, respectiv al municipiului București, este însoțit de listele prevăzute la alin. (2) lit. c) și alin. (3) lit. c), care cuprind informații doar despre beneficiarii aflați în situația prevăzută la alin. (5), inclusiv numărul de animale al acestora existent la data de 30 septembrie a anului pentru care s-a solicitat ajutorul de stat.

(7) După depunerea formularelor de rectificare, centrele județene ale APIA, respectiv al municipiului București diminuează corespunzător numărul de animale care fac obiectul serviciilor. După efectuarea corecțiilor în cererile inițiale, până la sfârșitul anului respectiv, suma rezultată se redistribuie solicitanților, numai în cazul în care au fost aplicate prevederile art. 10 alin. (3).

#### Articolul 9

(1) Prin excepție de la prevederile art. 8 alin. (1), cererile inițiale de solicitare a ajutoarelor de stat, aferente serviciilor realizate în perioada iulie-decembrie 2023, completate de către solicitanți și avizate de către ANZ, se depun în perioada cuprinsă între data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență și 31 iulie 2023 inclusiv.

(2) Valorile maxime ale ajutoarelor de stat prevăzute la art. 7 alin. (5) și (6), aferente cererilor prevăzute la alin. (1), se calculează pentru perioada prevăzută la același alineat.

#### Articolul 10

(1) În termen de 10 zile lucrătoare de la începerea perioadei pentru depunerea cererilor inițiale anuale de solicitare a ajutorului de stat, prevăzut la art. 8 alin. (1) sau art. 9 alin. (1), centrele județene ale APIA, respectiv al municipiului București verifică, determină sumele și centralizează cererile și transmit APIA situațiile centralizatoare cu sumele solicitate pentru efectuarea serviciilor de întocmire și menținere a registrului genealogic al rasei și pentru efectuarea serviciilor de determinare a calității genetice a raselor de animale, al căror model este prevăzut în anexele nr. 3a și 3b.

(2) APIA centralizează situațiile prevăzute la alin. (1) și comunică centrelor sale județene, respectiv al municipiului București sumele reprezentând ajutor de stat ce pot fi acordate, cu încadrarea în plafonul alocat anual prin buget cu această destinație.

(3) În cazul în care sumele solicitate depășesc plafonul alocat prin buget, APIA determină procentul de diminuare a acestora, care se aplică tuturor solicitanților, și îl comunică centrelor sale județene, respectiv al municipiului București.

(4) Centrele județene ale APIA, respectiv al municipiului București aprobă suma anuală pentru cererile inițiale anuale de solicitare și notifică în scris fiecărui solicitant suma ce poate fi încasată sub forma ajutorului de stat.

#### Articolul 11

Cererea de plată a ajutorului de stat pentru serviciile de întocmire și menținere a registrului genealogic al rasei, completată de către solicitanții prestatori ai serviciilor prevăzute la art. 7 alin. (1) lit. a), al cărei model este prevăzut în anexa nr. 4a, se poate depune lunar/trimestrial, conform opțiunii menționate în cererea inițială, la centrele județene ale APIA, respectiv al municipiului București, în termen de 20 de zile lucrătoare următoare încheierii lunii/trimestrului pentru care se solicită ajutorul de stat, însoțită de următoarele documente aferente perioadei pentru care s-au efectuat serviciile:

a) memoriul tehnic cu activitățile, inclusiv lucrările efectuate pentru realizarea obiectivelor prevăzute în programele de ameliorare și/sau conservare, aprobat de ANZ;

b) lista activităților, inclusiv lucrările și tarifele acestora, prevăzute la art. 7 alin. (2) în luna pentru care se solicită ajutorul de stat, avizată de ANZ;

c) facturile lunare/trimestriale în care să fie menționate activitățile efectuate și quantumul acestora, precum și perioada facturată;



d)documentul care atestă schimbarea formei de organizare a beneficiarului serviciilor prevăzute la art. 7 alin. (1).

#### Articolul 12

Cererea de plată a ajutorului de stat pentru serviciile de determinare a calității genetice a raselor de animale, completată de către prestatorii serviciilor prevăzute la art. 7 alin. (1) lit. b), al cărei model este prevăzut în anexa nr. 4b, se poate depune lunar/trimestrial, conform opțiunii menționate în cererea inițială, la centrele județene ale APIA, respectiv al municipiului București, în termen de 20 de zile lucrătoare următoare încheierii lunii/trimestrului pentru care se solicită ajutorul de stat, însoțită de următoarele documente aferente perioadei pentru care s-au efectuat serviciile:

a)memoriul tehnic cu activitățile, inclusiv lucrările efectuate pentru realizarea obiectivelor prevăzute în programul/programele de ameliorare aprobat/e de ANZ. Pentru aprobare, memoriul tehnic va fi transmis la ANZ însoțit de referat/e de avizare întocmite de societatea/societățile de ameliorare recunoscută/e pentru derularea programelor de ameliorare aprobate în care solicitantul este parte terță;

b)lista activităților, inclusiv lucrările și tarifele acestora, prevăzute la art. 7 alin. (3), în luna pentru care se solicită ajutorul de stat, avizată de ANZ;

c)facturile lunare/trimestriale în care să fie menționate activitățile efectuate și quantumul acestora, precum și perioada facturată;

d)documentul justificativ de încasare de la beneficiarii ajutorului de stat a sumelor corespunzătoare, în funcție de intensitatea ajutorului de stat pentru serviciul prestat;

e)documentul care atestă schimbarea formei de organizare a beneficiarului serviciilor prevăzute la art. 7 alin. (1).

#### Articolul 13

(1) În cazul în care solicitanții prevăzuți la art. 6 primesc sprijin și din surse comunitare pentru aceleași cheltuieli eligibile, iar prin cumulare se depășește intensitatea prevăzută la art. 7 alin. (1), din valoarea ajutorului convenit se deduce suma primită din surse comunitare.

(2) În cazul în care există situații conform celor prevăzute la alin. (1), solicitanții ajutorului de stat completează o declarație pe propria răspundere la care anexează documentele doveditoare.

#### Articolul 14

(1)Centrele județene ale APIA, respectiv al municipiului București, după verificarea documentelor justificative, aprobarea cererilor de plată a ajutoarelor de stat și, după caz, deducerea din drepturile de plată a sumelor rezultate din declarația prevăzută la art. 13 alin. (2), întocmesc și transmit la APIA centralizatorul cererilor de plată a ajutorului de stat pentru serviciile de întocmire și menținere a registrelor genealogice ale raselor de animale și centralizatorul cererilor de plată a ajutorului de stat pentru serviciile de determinare a calității genetice a raselor de animale, ale căror modele sunt prevăzute în anexele nr. 5a și 5b.

(2)APIA întocmește și transmite Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale centralizatorul cererilor de plată a ajutorului de stat pentru serviciile de întocmire și menținere a registrelor genealogice ale raselor de animale și pentru serviciile de determinare a calității genetice a raselor de animale, al cărui model este prevăzut în anexa nr. 6.

#### Articolul 15

În baza situației centralizatoare a cererilor de plată a formelor de ajutor de stat, transmisă de APIA, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale transmite Ministerului Finanțelor cererea de deschidere a creditelor bugetare, însoțită de situația centralizatoare a ajutorului de stat, al cărei model este prevăzut în anexa nr. 7.

#### Articolul 16

După aprobarea cererii pentru deschiderea creditelor bugetare de către Ministerul Finanțelor, din bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale se alimentează contul APIA, care alimentează conturile de subvenții ale centrelor județene sau al municipiului București, după caz, care, pe baza cererilor aprobate, virează sumele convenite în conturile solicitanților ajutorului de stat, potrivit legislației în vigoare.

#### Articolul 17

(1) Toate documentele depuse în vederea solicitării și plății ajutoarelor de stat acordate potrivit prezentei ordonanțe de urgență se păstrează la centrele județene ale APIA, respectiv al municipiului București, pe o perioadă de 10 ani fiscali de la data la care a fost acordat ajutorul.

(2) Toate documentele care atestă ajutorul convenit se păstrează de către solicitanții ajutorului de stat pe o perioadă de 10 ani fiscali de la data ultimei plăți.

(3) APIA se asigură că sunt respectate principiile stabilite la pct. 112-114 din Orientările UE în ceea ce privește transparența schemei, respectiv publicarea textului schemei, precum și a informațiilor privind beneficiarii ale căror sume depășesc 10.000 euro, echivalentul a 50.000 lei. Informațiile sunt publicate la adresa <https://apia.org.ro>.

#### Articolul 18

Începând cu data primirii deciziei Comisiei Europene privind aprobarea acordării ajutorului de stat se stabilește eligibilitatea beneficiarului și se poate constitui obligația de plată a acestui ajutor de stat.

#### Articolul 19

ANZ verifică respectarea îndeplinirii normelor tehnice pentru efectuarea serviciilor prevăzute la art. 1 și realizarea parametrilor tehnici ai programului de ameliorare, etapizat pentru fiecare an de acordare a ajutorului de stat.

#### Capitolul IV

Durata de aplicare și bugetul schemei de ajutor de stat

#### Articolul 20

Valoarea totală maximă a schemei de ajutor de stat pentru perioada 2023-2027 este de 561.571,18 mii lei, din care 173.901,19 mii lei pentru speciile taurine, bubaline, porcine și ecvine, respectiv 387.669,99 mii lei pentru speciile ovine și caprine.

#### Articolul 21

(1) Ajutorul de stat a cărui valoare este prevăzută la art. 20 se acordă de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

(2) Suma alocată ajutorului de stat pentru perioada 1 iulie-31 decembrie 2023 este de maximum 39.000 mii lei credite de angajament, din care 16.926 mii lei pentru speciile taurine, bubaline,

porcine și ecvine și 22.074 mii lei pentru speciile ovine și caprine, respectiv 24.000 mii lei credite bugetare, din care 10.416 mii lei pentru speciile taurine, bubaline, porcine și ecvine și 13.584 mii lei pentru speciile ovine și caprine, și se asigură de la bugetul de stat, în limita prevederilor bugetare aprobate Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pentru anul 2023.

(3) Sumele alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pentru plata ajutoarelor de stat în anii 2024-2027 se aprobă anual prin hotărâre a Guvernului.

## Capitolul V

### Dispoziții finale

#### Articolul 22

(1) În cazul nerespectării de către solicitanții ajutorului de stat a condițiilor prevăzute la art. 6, aceștia sunt obligați la restituirea contravalorii ajutorului de stat, la care se adaugă dobânzi și penalități de întârziere calculate de la data încasării acestuia până la data recuperării integrale, potrivit prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii nr. 207/2015, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Sumele reprezentând ajutor de stat necuvenit, prevăzut la alin. (1), reprezintă creanțe bugetare, pentru recuperarea acestora aplicându-se în mod corespunzător dispozițiile Legii nr. 207/2015, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare. Procesele-verbale de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare întocmite de către centrele județene/locale sau centrul din municipiul București ale/al APIA, prin care se individualizează sumele de recuperat exprimate în moneda națională, constituie titluri de creanță și cuprind elementele actului administrativ-fiscal prevăzut de Legea nr. 207/2015, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Titlul de creanță întocmit de către centrele județene/locale sau centrul din municipiul București ale/al APIA constituie titlu executoriu la data împlinirii termenului de scadență prevăzut în cuprinsul acestuia, stabilit în conformitate cu prevederile Legii nr. 207/2015, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Înainte de a se adresa instanței de contencios administrativ competente, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său sau într-un interes legitim printr-un act administrativ individual care i se adresează trebuie să solicite autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, în condițiile și termenele prevăzute de Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

(5) Creanțele bugetare principale și accesorii se sting prin plată voluntară, compensare din drepturile la plată viitoare stabilite de către APIA reprezentând ajutor de stat finanțat de la bugetul de stat sau prin executare silită de către organele fiscale competente subordonate Agenției Naționale de Administrare Fiscală, conform prevederilor Legii nr. 207/2015, cu modificările și completările ulterioare.

(6) Titlurile executorii, împreună cu dovada comunicării acestora către debitor, se transmit în maximum 90 de zile de la data expirării termenului de scadență către organele fiscale competente subordonate Agenției Naționale de Administrare Fiscală, în vederea recuperării creanțelor bugetare prin executare silită, conform dispozițiilor Legii nr. 207/2015, cu modificările și completările ulterioare.

(7) Cuantumul creanțelor bugetare accesorii, reprezentate de dobânzi și penalități de întârziere, se calculează de către centrele județene ale APIA, respectiv al municipiului București care au/a emis procesul-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare.

(8) Creanțele bugetare accesorii, reprezentate de dobânzi și penalități de întârziere, se individualizează prin procese-verbale de constatare a accesoriilor, care reprezintă titluri de creanță, prevederile alin. (2)-(5) aplicându-se în mod corespunzător.

(9) În procedura insolvenței, înscrierea creanței bugetare la masa credală a debitorului se efectuează de către centrele județene ale APIA, respectiv al municipiului București.

(10) Creanțele bugetare principale și accesorii se recuperează în conturile indicate în titlurile de creanță.

(11) Sumele recuperate prin executare silită de către organele fiscale competente subordonate Agenției Naționale de Administrare Fiscală se virează de către organul fiscal, în conformitate cu prevederile art. 257 alin. (6) din Legea nr. 207/2015, cu modificările și completările ulterioare, în conturile indicate în titlul executoriu întocmit de către centrele județene/locale sau centrul Municipiului București ale/al APIA.

#### Articolul 23

În baza prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, APIA elaborează proceduri detaliate de verificare a cererilor de ajutor de stat și a condițiilor de eligibilitate, aprobate prin decizia directorului general al APIA și avizate de direcția de specialitate din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, aduse la cunoștința beneficiarilor prin afișare la sediile APIA și pe site-ul oficial al instituției.

#### Articolul 24

Anexele nr. 1-7 fac parte integrantă din prezenta ordonanță de urgență.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,

Marian Neacșu

Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,

Florin-Ionuț Barbu

Ministrul finanțelor,

Marcel-Ioan Boloș

Ministrul afacerilor externe,

Luminița-Teodora Odobescu

București, 30 iunie 2023.

Nr. 61.

Anexa nr. 1

AGENȚIA DE PLĂȚI ȘI INTERVENȚIE PENTRU AGRICULTURĂ

Operator de date cu caracter personal: 9596

Centrul Județean .....

Nr. .... din .....

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU AMELIORARE ȘI REPRODUCȚIE ÎN ZOOTEHNIE

Avizat

Cerere inițială anuală de solicitare a ajutoarelor de stat pentru efectuarea serviciilor de întocmire și menținere a registrului genealogic al rasei .....

Denumirea organizației sau asociației care întocmește și menține registrul genealogic .....

Sediul .....

Codul unic de înregistrare .....

Nr. de înregistrare la judecătoria în Registrul asociațiilor și fundațiilor .....

Cont bancar nr. ...., deschis la instituția financiar-bancară .....

Nr. crt.	Specia	Rasa	Nr. de femele adulte de reproducție înscrise în registrul genealogic	Valoarea estimată pe femelă pe an (lei)	Valoarea totală estimată (col. 3 x col. 4) (lei)
0	1	2	3	4	5
TOTAL :					

Solicit plata ajutorului de stat: lunar [ ] trimestrial [ ]

Declar pe propria răspundere că datele înscrise în prezenta cerere sunt reale, în caz contrar voi suporta rigorile prevederilor legale în vigoare privind falsul în declarații.

Data .....

Semnătura și ștampila

.....

Anexa nr. 2

AGENȚIA DE PLĂȚI ȘI INTERVENȚIE PENTRU AGRICULTURĂ

Operator de date cu caracter personal: 9596

Centrul Județean .....

Nr. .... din .....

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU AMELIORARE ȘI REPRODUCȚIE ÎN ZOOTEHNIE

Avizat

Cerere inițială anuală de solicitare a ajutoarelor de stat pentru efectuarea serviciilor de determinare a calității genetice a raselor de animale

Denumirea organizației sau asociației care efectuează servicii de determinare a calității genetice a raselor de animale .....

Sediul .....

Codul unic de înregistrare .....

Nr. de înregistrare la judecătoria în Registrul asociațiilor și fundațiilor (dacă este cazul) .....

Cont bancar nr. ...., deschis la instituția financiar-bancară .....

Nr. crt.	Specia	Rasa	Denumirea asociației sau organizației care întocmește și menține registrul genealogic al rasei	Nr. de animale care fac obiectul serviciului (capete)	Producția controlată	Valoarea estimată pe cap de animal pe an (lei)	Valoarea totală estimată (col. 4 x col. 6) (lei)
0	1	2	3	4	5	6	7
TOTAL :							

Solicit plata ajutorului de stat: lunar [ ] trimestrial [ ]

Declar pe propria răspundere că datele înscrise în prezenta cerere sunt reale, în caz contrar voi suporta rigorile prevederilor legale în vigoare privind falsul în declarații.

Data .....

Semnătura și ștampila

.....

Anexa nr. 3a

AGENȚIA DE PLĂȚI ȘI INTERVENȚIE PENTRU AGRICULTURĂ

Operator de date cu caracter personal: 9596

Centrul Județean .....

Nr. .... din .....

Situația centralizatoare cu sumele solicitate pentru efectuarea serviciilor de întocmire și menținere a registrului genealogic al rasei

Nr. crt.	Denumirea solicitantului	Rasa	Numărul de animale (capete)	Suma solicitată (lei)
1.				
2.				

....				
TOTAL :				

Director executiv,

.....

(numele și prenumele, semnătura și ștampila)

Anexa nr. 3b

AGENȚIA DE PLĂȚI ȘI INTERVENȚIE PENTRU AGRICULTURĂ

Operator de date cu caracter personal: 9596

Centrul Județean .....

Nr. .... din .....

Situația centralizatoare cu sumele solicitate pentru efectuarea  
serviciilor de determinare a calității genetice a raselor de animale

Nr. crt.	Denumirea solicitantului	Denumirea asociației sau organizației care întocmește și menține registrul genealogic al rasei	Rasa	Numărul de animale (capete)	Suma solicitată (lei)
1.					
2.					
...					
TOTAL :					

Director executiv,

.....

(numele și prenumele, semnătura și ștampila)

Anexa nr. 4a

AGENȚIA DE PLĂȚI ȘI INTERVENȚIE PENTRU AGRICULTURĂ

Operator de date cu caracter personal: 9596

Centrul Județean .....

Nr. .... din .....

Verificat și aprobat

pentru suma de ..... lei

la data de .....

Director executiv,

.....

Cerere de plată a ajutorului de stat pentru serviciile

de întocmire și menținere a registrului genealogic al rasei pentru luna .....

Denumirea organizației sau asociației care efectuează servicii de întocmire și menținere a registrului genealogic al rasei .....

Sediul .....

Codul unic de înregistrare .....

Nr. de înregistrare la judecătoria în Registrul asociațiilor și fundațiilor (dacă este cazul) .....

Cont bancar nr. ...., deschis la instituția financiar-bancară .....

Nr. crt.	Specia	Rasa	Nr. de animale care obiectul serviciului	Alte ajutoare declarate conform art. 13 din ordonanța urgență (lei)	Valoarea cheltuielilor efectuate (lei)	Intensitatea ajutorului	Valoarea ajutorului de stat solicitat [(col. 5 - col. 4) x col. 6] (lei)
0	1	2	3	4	5	6	7
TOTAL :							

Declar pe propria răspundere că datele înscrise în prezenta cerere sunt reale, în caz contrar voi suporta rigorile prevederilor legale în vigoare privind falsul în declarații.

Data .....

Semnătura și ștampila

.....

Anexa nr. 4b

AGENȚIA DE PLĂȚI ȘI INTERVENȚIE PENTRU AGRICULTURĂ

Operator de date cu caracter personal: 9596

Centrul Județean .....

Verificat și aprobat

pentru suma de ..... lei

la data de .....



Director executiv,

.....

Cerere de plată a ajutorului de stat pentru serviciile

de determinare a calității genetice a raselor de animale pentru luna .....

Denumirea organizației sau asociației care efectuează servicii de determinare a calității genetice a raselor de animale .....

Sediul .....

Codul unic de înregistrare .....

Nr. de înregistrare la judecătoria în Registrul asociațiilor și fundațiilor (dacă este cazul) .....

Nr. crt.	Specia	Rasa	Denumirea asociației sau organizației care întocmește și menține registrul genealogic al rasei	Nr. de animale (capete)	Producția controlată	Alte ajutoare declarate conform art. 13 din ordonanța de urgență (lei)	Valoarea cheltuielilor efectuate (lei)	Intensitatea ajutorului	Valoarea ajutorului de stat solicitat [(col. 7 - col. 6) x col. 8] (lei)
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
TOTAL :									

Cont bancar nr. ...., deschis la instituția financiar-bancară .....

Declar pe propria răspundere că datele înscrise în prezenta cerere sunt reale, în caz contrar voi suporta rigorile prevederilor legale în vigoare privind falsul în declarații.

Data .....

Semnătura și ștampila

.....

Anexa nr. 5a

AGENȚIA DE PLĂȚI ȘI INTERVENȚIE PENTRU AGRICULTURĂ

Operator de date cu caracter personal: 9596

Centrul Județean .....

Centralizatorul cererilor de plată a ajutorului de stat

pentru serviciile de întocmire și menținere a registrelor genealogice

ale raselor de animale pentru luna .....

Bun de plată pentru suma de ..... lei

Director executiv,

.....

Nr. crt.	Denumirea solicitantului	CUI/ CIF	Specia	Rasa	Nr. de animale (capete)	Valoare ajutor de stat (lei)
0	1	2	3	4	5	6
TOTAL :						

(numele și prenumele, semnătura și ștampila)

*Certificat din punctul de vedere al realității, regularității și legalității datelor.*

Director executiv adjuncț,

.....

(numele și prenumele, semnătura)

Verificat

.....

Întocmit

.....

Anexa nr. 5b

AGENȚIA DE PLĂȚI ȘI INTERVENȚIE PENTRU AGRICULTURĂ

Operator de date cu caracter personal: 9596

Centrul Județean .....

Centralizatorul cererilor de plată a ajutorului de stat

pentru serviciile de determinare a calității genetice

a raselor de animale pentru luna .....

Bun de plată pentru suma de ..... lei

Director executiv,

.....

(numele și prenumele, semnătura și ștampila)

Nr.	Denumirea	CUI/	Specia	Rasa	Denumirea asociației sau organizației care întocmește și	Nr. de animale	de	Valoarea
-----	-----------	------	--------	------	--	----------------	----	----------

crt.	solicitantului	CIF			menține registrul genealogic al rasei	(capete)	ajutorului de stat (lei)
0	1	2	3	4	5	6	7
TOTAL :							

*Certificat din punctul de vedere al realității, regularității și legalității datelor.*

Director executiv adjunct,

.....

(numele și prenumele, semnătura)

Verificat

.....

Întocmit

.....

Anexa nr. 6

AGENȚIA DE PLĂȚI ȘI INTERVENȚIE PENTRU AGRICULTURĂ

Operator de date cu caracter personal: 9596

Nr. ....../.....

Centralizatorul cererilor de plată a ajutorului de stat pentru serviciile de întocmire și menținere a registrelor genealogice ale raselor de animale și pentru serviciile de determinare a calității genetice a raselor de animale

Nr. crt.	Județul	Denumirea solicitantului	Serviciile pentru care se acordă ajutorul	Specia	Rasa	Nr. de animale (capete)	Valoarea ajutorului de stat pentru plată (lei)
0	1	2	3	4	5	6	7
TOTAL :	X	X	X	X	X	X	

Director general,

.....

(numele și prenumele, semnătura și ștampila)

Anexa nr. 7

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Situația centralizatoare a ajutorului de stat

Nr. crt.	Denumirea serviciilor pentru care se acordă ajutorul de stat	Valoarea
0	1	2
	Serviciile de întocmire și menținere a registrului genealogic și de determinare a calității genetice a raselor de animale	
Total:		

Aprobat

Ordonator principal de credite,